

SKVĚLÉ
POČTENÍ
LYRIKA
SPLAV!
A
VZRUŠENÍ

Literární příloha

SPLAV! - Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník
Redakce: Lucie Frantíková, Jakub Freywald, Markéta Hájková, Antonín Handl, Silvie Mítlenerová, Jan Prokopius, Vít Prokopius, Tereza Šmejkalová, Kateřina Špičáková, Tomáš Tkáč, Eva Ullrichová, Jan Vaněk jr.

Vychází v Sobotce během 57. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 30. 6. do 7. 7. 2013.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, U Studánky 5, 170 00 Praha 7, IČ 26674122.

MK ČR E 15812

splav.redakce@gmail.com

SOBOTECKÝ PRAVIDELNÝ LEHCE AVANTGARDNÍ VĚSTNÍK
PŘÍLOHA Z DÍLEN / 5. 7. 2013 / ROČNÍK 15

Lucie Mikolajková

Absolvovala studium angličtiny a historie na FF UK, studovala též v USA a ve Skotsku. Profesionálně překládá patnáct let, v posledních letech zejména beletrii, ale i filmové scénáře, novinové a časopisové články, reklamní texty. Je plně bilingvní, překládá oběma směry, a to i literaturu. Nejzajímavější knižní překlady: Yann Martel: *Pí a jeho život*, Angela Carterová: *Noci v cirkuse*, *Moudré děti* a další, Jonathan Franzen: *Svoboda*. Do angličtiny převedla knihu Jana Svěráka *Kuky se vrací*. Píše blog *My turf my rules*.

René Nekuda

Literární akademii.

Vystudoval tvůrčí psaní na Literární akademii Josefa Škvoreckého v Praze. Několik let pracoval jako novinář, píše povídky a divadelní hry, cestuje po světě a o svých cestách také přednáší. Od roku 2011 profesionálně vyučuje tvůrčí psaní a zastává funkci zástupce vedoucího katedry tvůrčího psaní na

Překladatelská dílna

Lektorka: Lucie Mikolajková

Hlavní náplní překladatelské dílny bylo společným úsilím přeložit povídku britského spisovatele Willa Selfa *A Short History of the English Novel*. Účastníci si vyzkoušeli překládání, společnou i vzájemnou redakci textu. Vzhledem k časovému omezení měl každý student dílny za úkol přeložit jiný úsek povídky, ale pro zpestření i pro názornou ilustraci toho, jak náročnou a zároveň tvůrčí a interpretační činnost může překlad představovat, si jednu kratičkou pasáž přeložili všichni účastníci dílny. Jak si s dvěma odstavci textu (ne)poradili, můžete zjistit z přiložených ukázek.

V literární příloze otiskujeme úryvek originálu a překladu; zvýrazněny jsou dva odstavce, jejichž několik překladových verzí najdete za textem. Celou povídku v originále a překladu sobotecké dílny naleznete v brzké budoucnosti na www.splav.cz. ✕

A Short History of the English Novel

Story ✕ Will Self

‘ALL CRAP,’ said Gerard through a mouthful of hamburger, ‘utter shite – and the worst thing is that we’re aware of it, we know what’s going on. Really, I think, it’s the cultural complement to the decline of the economy, in the seventies, coming lolloping along behind.’

We were sitting in Joe Allen and Gerard was holding forth on the sad state of the English novel. This was the only price I had to pay for our monthly lunch together: listening to Gerard sound off.

I came back at him. ‘I’m not sure I agree with you on this one, Gerard. Isn’t that a perennial gripe, something that comes up time and again? Surely we won’t be able to judge the literature of this decade for another thirty or forty years?’

‘You’re bound to say that, being a woman.’

‘I’m sorry?’

‘Well, inasmuch as the novel was very much a feminine form in the first place, and now that our literary culture has begun to fragment, the partisan concerns of minorities are again taking precedence. There isn’t really an “English novel” now, there are just women’s novels, black novels, gay novels.’

I tuned him out. He was too annoying to listen to. Round about us the lunchtime crowd was thinning. A few advertising and city types sipped their wine and Perrier, nodding over each other’s shoulders at the autographed photos that studded the restaurant’s walls, as if they were saluting dear old friends.

Gerard and I had been doing these monthly lunches at Joe Allen for about a year. Ours was an odd friendship. For a while he’d been married to a friend of mine but it had been a duff exercise in emotional surgery, both hearts rejecting the other. They hadn’t had any children. Some of our mutual acquaintances suspected that they were gay, and that the marriage was one of convenience, a coming together to avoid coming out.

Gerard was also a plump, good-looking man; who despite his stress-filled urban existence still retained the burnish of a country childhood in the pink glow of his cheeks and the chestnut hanks of his thick fringe.

Gerard did something in publishing. That was what accounted for his willingness to pronounce on the current state of English fiction. It wasn’t anything editorial or high profile. Rather, when he talked to me of his work – which he did only infrequently – it was of books as so many units, trafficked hither and thither as if they were boxes of washing powder. And when he spoke of authors, he managed somehow to reduce them to the status of assembly line workers, trampish little automata who were merely bolting the next lump of text on to an endlessly unrolling narrative product.

‘...spry old women’s sex novels, Welsh novels, the Glasgow Hard Man School, the ex-colonial guilt novel – both perpetrator and victim version...’ He was still droning on.

‘What are you driving at, Gerard?’

‘Oh come on, you’re not going to play devil’s advocate on this one, are you? You don’t believe in the centrality of the literary tradition in this country any more than I do, now do you?’

‘S’pose not.’

‘You probably buy two or three of the big prizewinning novels every year and then possibly, just possibly, get round to reading one of them a year or so later. As for anything else, you might skim some thrillers that have been made into TV dramas – or vice versa – or scan something issue-based, or nibble at a plot that hinges on an unusual sexual position, the blurb for which happens to have caught your eye –’

‘But, Gerard’ – despite myself I was rising to it – ‘just because we don’t read that much, aren’t absorbed in it, it doesn’t mean that important literary production isn’t going on –’

‘Not that old chestnut!’ he snorted. ‘I suppose you’re going to tell me next that there may be thousands of unbelievably good manuscripts rotting away in attic rooms, only missing out on publication because of the diffidence of their authors or the formulaic, sales-driven narrow-mindedness of publishers, eh?’

‘No, Gerard, I wasn’t going to argue that –’

‘It’s like the old joke about LA, that there aren’t any waiters in the whole town, just movie stars “resting”. I suppose all these bus boys and girls’ – he flicked a hand towards the epicene character who had been ministering to our meal – ‘are great novelists hanging out to get more material.’

‘No, that’s not what I meant.’

‘Excuse me?’ It was the waiter, a lanky blond who had been dangling in the mid-distance. ‘Did you want anything else?’

‘No, no.’ Gerard started shaking his head – but then broke off.

‘Actually, now that you’re here, would you mind if I asked you a question?’

‘Oh Gerard,’ I groaned, ‘leave the poor boy alone.’

‘No, not at all, anything to be of service.’ He was bending down towards us, service inscribed all over his soft-skinned face.

‘Tell me then, are you happy working here or do you harbour any other ambition?’ Gerard put the question as straightforwardly as he could but his plump mouth was twisted with irony.

The waiter thought for a while. I observed his flat fingers, nails bitten to the quick, and his thin nose coped with blue veins at the nostrils’ flare. His hair was tied back in a pony-tail and fastened with a thick rubber band.

‘Do you mind?’ he said at length, pulling half-out one of the free chairs.

‘No, no,’ I replied, ‘of course not.’ He sat down and instantly we all became intimates, our three brows forming a tight triangle over the cruets. The waiter put up his hands vertically, holding them like parentheses into which he would insert qualifying words.

‘Well,’ a self-deprecatory cough, ‘it’s not that I mind working here – because I don’t, but I write a little and I suppose I would like to be published some day.’

I wanted to hoot, to crow, to snort derision, but contented myself with a ‘Ha!’.

‘Now come on, wait a minute.’ Gerard was adding his bracketing hands to the manual quorum. ‘OK, this guy is a writer but who’s to say what he’s doing is good, or original?’

‘Gerard! You’re being rude –’

‘No, really, it doesn’t matter, I don’t mind. He’s got a point.’ His secret out, the waiter was more self-possessed. ‘I write – that’s true. I think the ideas are good. I think the prose is good. But I can’t tell if it hangs together.’

‘Well, tell us a bit about it. If you can, quote some from memory.’ I lit a cigarette and tilted back in my chair.

‘It’s complex. We know that Eric Gill was something more than an ordinary sexual experimenter. According to his own journal he even had sex with his dog. I’m writing a narrative from the point of view of Gill’s dog. The book is called *Fanny Gill or*

I was Eric Gill’s Canine Lover.’ Gerard and I were giggling before he’d finished; and the waiter smiled with us.

‘That’s very funny,’ I said, ‘I especially like the play on –’

‘Fanny Hill, yeah. Well, I’ve tried to style it like an eighteenth-century picaresque narrative. You know, with the dog growing up in the country, being introduced to the Gill household by a canine pander. Her loss of virginity and so on.’

‘Can you give us a little gobbet then?’ asked Gerard. He was still smiling but no longer ironically. The waiter sat back and struck a pose. With his scraped-back hair and long face, he reminded me of some Regency actor-manager.

‘Then one night, as I turned and tossed in my basket, the yeasty smell of biscuit and the matted ordure in my coat blanketing my prone form, I became aware of a draught of turpentine, mixed with the lavender of the night air.

My master the artist and stone carver, stood over me.

‘Come Fanny,’ he called, slapping his square-cut hands against his smock, ‘there’s a good little doggie.’ I trotted after him, out into the darkness. He strode ahead, whilst I meandered in his wake, twisting in the smelly skeins betwixt owl pellet and fox stool. ‘Come on now!’ He was sharp and imperious. A tunnel of light opened up in the darkness. ‘Come in!’ he snapped again, and I obeyed – poor beast – unaware that I had just taken my last stroll as an innocent bitch.’

* * *

Later, when we had paid the bill and were walking up Bow Street towards Long Acre, for no reason that I could think of I took Gerard’s arm. I’d never touched him before. His body was surprisingly firm, but tinged with dampness like a thick carpet in an old house. I said, trying to purge the triumph from my tone, ‘That was really rather good – now wasn’t it?’

‘Humph! S’pose so, but it was a “gay” novel, not in the mainstream of any literary tradition.’

‘How can you say that?’ I was incredulous. ‘There was nothing obviously gay about it.’

‘Really, Geraldine. The idea of using the dog as a sexual object was an allegory for the love that dare not speak its name, only wuffle. Anyway, he himself – the waiter, that is – was an obvious poof.’

We walked on in silence for a while. It was one of those flat, cold London days. The steely air wavered over the bonnets of cars, as if they were some kind of automotive mirage, ready to dissolve into the tarmac desert.

We normally parted at the mouth of the short road that leads to Covent Garden Piazza. I would stand, watching Gerard’s retreating overcoat as he moved past the fire-eaters, the jugglers, the stand-up comedians; and on across the parade ground of flagstones with its manoeuvring battalions of Benelux au pair girls. But on this occasion I wouldn’t let him go.

‘Do you have to get back to the office? Is there actually anything pressing for you to do?’

He seemed startled and turning to present the oblong sincerity of his face to me – he almost wrenched my arm. ‘Erm... well, no. S’pose not.’

‘How about a coffee then?’

‘Oh all right.’

I was sure he had meant this admission to sound cool, unconcerned, but it had come out as pathetic. Despite all his confident, wordy pronouncements, I was beginning to suspect that Gerard’s work might be as meaningless as my own.

As we strolled, still coupled, down Long Acre, the commercial day was getting into its post-prandial lack of swing. The opulent stores with their displays of flash goods belied what was really going on.

‘The recession’s certainly starting to bite,’ Gerard remarked, handing a ten-pence piece to a dosser who sat scrunched up behind a baffle of milk crates, as if he were a photographer at one of life’s less sporting events.

'Tell me about it, mate.' The words leaked from the gaps in the dossier's teeth, trickled through the stubble of his chin and flowed across the pavement carrying their barge-load of hopelessness.

The two of us paused again in front of the Hippodrome.

'Well,' said Gerard, 'where shall we have our coffee then? Do you want to go to my club?'

'God, no! Come on, let's go somewhere a little youthful.'

'You lead – I'll follow.'

We passed the Crystal Rooms, where tense loss adjusters rocked on the saddles of stranded motor cycles, which they powered on through pixilated curve after pixilated curve.

At the mouth of Gerrard Street, we passed under the triumphal arch with its coiled and burnished dragons. Around us the Chinese skipped and altercated, as scrutable as ever. Set beside their scooterish bodies, adolescent and wind-cheating, Gerard appeared more than ever to be some Scobie or Brown, lost for ever in the grimy Greenland of inner London.

Outside the Bar Italia a circle of pari-cropped heads was deliberating over glasses of *caffè latte* held at hammy angles.

'Oh,' said Gerard, 'the Bar Italia. I haven't been here in ages, what fun.' He pushed in front of me into the tiled burrow of the café. Behind the grunting Gaggia a dumpy woman with a hennaed brow puffed and pulled. '*Due espressi!*' Gerard trilled in cod-Italian tones. '*Doppio!*'

'I didn't know you spoke Italian,' I said as we scraped back two stools from underneath the giant video screen swathing the back of the café.

'Oh well, you know...' He trailed off and gazed up as the flat tummy filling the hissing screen rotated in a figure-eight of oozing congress. A special-effect lipoma swelled in its navel and then inflated into the face of a warbling androgyne.

A swarthy young woman with a prominent mole on her upper lip came over and banged two espressos down on the ledge we were sitting against.

'I say,' Gerard exclaimed; coffee now spotted his shirt front like a dalmatian's belly. 'Can't you take a little more care?' The waitress looked at him hard, jaw and brow shaking with anger, as if some prisoners of consciousness were attempting to jackhammer their escape from her skull. She hiccupped, then ran the length of the café and out into the street, sobbing loudly.

'What did I say?' Gerard appealed to the café at large. The group of flat-capped Italian men by the cake display had left off hag-gling over their pools coupons to stare. The hennaed woman squeezed out from behind the Gaggia and clumped down to where we sat. She started to paw at Gerard's chest with a filthy wadge of J-cloths.

'I so sorry, sir, so sorry...'

'Whoa! Hold on – you're making it worse!'

'Iss not her fault, you know, she's a good girl, ve-ery good girl. She have a big sadness this days –'

'Man trouble, I'll be bound.' Gerard smirked. It looked like he was enjoying his grubby embrocation.

'No, iss not that... iss, 'ow you say, a re-jection?'

I sat up straighter. 'A rejection? What sort of rejection?'

The woman left off rubbing Gerard and turned to me. 'She give this thing, this book to some peoples, they no like –'

'Ha, ha! You don't say. My dear Gerard' – I punched him on the upper arm – 'it looks like we have another scrivenous servitor on our hands.'

'This is absurd.' He wasn't amused.

'My friend here is a publisher, he might be able to help your girl, why don't you ask her to join us?'

'Oh really, Geraldine, can't you let this lie? We don't know anything about this girl's book. Madam –'

But she was already gone, stomping back down the mirrored alley and out the door into the street, where I saw her place an arm round the heaving shoulders of our former waitress.

Gerard and I sat in silence. I scrutinised him again. In this surrounding he appeared fogeyish. He seemed aware of it too, his eyes flicking nervously from the carnal cubs swimming on the ethereal video screen to their kittenish domesticated cousins, the jail bait who picked their nails and split their ends all along the coffee bar's counter.

The waitress came back down towards us. She was a striking young woman. Dark but not Neapolitan, with a low brow, roughly cropped hair and deep-set, rather steely eyes that skated away from mine when I tried to meet them.

'Yes? The boss said you wanted to talk to me – look, I'm sorry about the spillage, OK?' She didn't sound sorry. Her tears had evaporated, leaving behind a tidal mark of saline bitterness.

'No, no, it's not that. Here, sit down with us for a minute.' I proffered my pack of cigarettes; she refused with a coltish head jerk. 'Apparently you're a writer of sorts?'

'Not "of sorts". I'm a writer, full stop.'

'Well then,' Gerard chipped in, 'what's the problem with selling your book? Is it a novel?'

'Ye-es. Someone accepted it provisionally, but they want to make all sorts of stupid cuts. I won't stand for it, so now they want to break the contract.'

'Is it your first novel?' asked Gerard.

'The first I've tried to sell – or should I say "sell-out" – not the first I've written.'

'And what's the novel about – can you tell us?'

'Look' – she was emphatic, eyes at last meeting mine – 'I've been working here for over a year, doing long hours of mindless skivvying so that I have the mental energy left over for my writing. I don't need some pair of smoothies to come along and show an interest in me.'

'OK, OK.' For some reason Gerard had turned emollient, placatory. 'If you don't want to talk about it, don't, but we are genuinely interested.' This seemed to work, she took a deep breath, accepted one of my cigarettes and lit it with a *fatale's* flourish.

'All right, I'll tell you. It's set in the future. An old hospital administrator is looking back over her life. In her youth she worked for one of a series of hospitals that were set around the ring road of an English provincial town. These had grown up over the years from being small cottage hospitals serving local areas to becoming the huge separate departments – psychiatry, oncology, obstetrics – of one great regional facility.

'One day a meeting is held of all the Region's administrators, at which it is realised that the town is almost completely encircled by a giant doughnut of health facilities. At my heroine's instigation policies are fomented for using this reified *cordon sanitaire* as a means of filtering out undesirables who want to enter the town and controlling those who already live in it. Periods of enforced hospitalisation are introduced; trouble-makers are subjected to "mandatory injury". Gradually the administrators carry out a slow but silent coup against central as well as local government.

'In her description of all these events and the part she played in them, my heroine surveys the whole panorama of such a her-story. From the shifting meaning of hygiene as an ideology – not just a taboo – to the changing gender roles in this bizarre oligopoly –'

'That's brilliant! I couldn't help breaking in. 'That's one of the most succinct and clearly realised satirical ideas I've heard in a long time –'

'This is not a satire!' she screamed at me. 'That's what these stupid publishers think. I have written this book in the grand tradition of the nineteenth-century English novel. I aim to unite dramatically the formation of individual character to the process of social change. Just because I've cast the plot in the form of an allegory and set it in the future, it has to be regarded as a satire!'

'Sticky bitch,' said Gerard, some time later as we stood on the corner of Old Compton Street. Across the road in the window of the catering supplier's, dummy waiters stood, their arms rigidly crooked, their plastic features permanently distorted

into an attitude of receptivity, preparedness to receive orders for second helpings of inertia.

'Come off it, Gerard. The plot sounded good – more than good, great even. And what could be more central to the English literary tradition? She said so herself.'

'Oh yeah, I have nothing but sympathy for her sometime publishers, I know just what authors like that are to deal with. Full of themselves, of their bloody idealism, of their pernicky obsession with detail, in a word: precious. No, two words: precious and pretentious.'

'Anyway, I must get – ' but he bit off his get-out clause; someone sitting in the window of Wheeler's – diagonally across the street from us – had caught his eye. 'Oh shit! There's Andersen the MD. Trust him to be having a bloody late lunch. I'll have to say hello to him, or else he'll think that I feel guilty about not being at the office.'

'Oh I see, negative paranoia.'

'Nothing of the sort. Anyway, I'll give you a ring, old girl –'

'Not so fast, Gerard, I'll come and wait for you. I want to say goodbye properly.'

'Please yourself,' he shrugged in the copula of our linked arms.

I stood just inside the entrance while Gerard went and fawned over his boss. I was losing my respect for him by the second. Andersen was a middle-aged stuffed suit with a purple balloon of a head. His companion was similar. Gerard adopted the half-crouch posture of an inferior who hasn't been asked to join a table. I couldn't hear what he was saying. Andersen's companion gestured for the bill, using that universal hand signal of squiggling with an imaginary pen on the sheet of the air.

The waiter, a saturnine type who had been lingering by a half-open serving hatch in the oaken mid-ground of the restaurant, came hustling over to the table, almost running. Before he reached the table he was already shouting, 'What are you trying to do! Take the piss!'

'I just want the bill,' said Andersen's companion. 'What on earth's the matter with you?'

'You're taking the piss!' the waiter went on. He was thin and nervy, more like a semiologist than a servant. 'You know that I'm really a writer, not a waiter at all. That's why you did that writing gesture in the air. You heard me talking, talking frankly and honestly to some of the other customers, so you decided to make fun of me, to deride me, to put me down!' He turned to address the whole room. The fuddled faces of a few lingering lunchers swung lazily round, their slack mouths O-ing.

'I know who you are!' The waiter's rapier finger pointed at Andersen's companion. 'Mister-bloody-Hargreaves. Mister big fat fucking publisher! I know you as well, Andersen! You're just two amongst a whole school of ignorami, of basking duggongs who think they know what makes a jolly fucking good read. Ha!'

Gerard was backing away from the epicentre of this breakdown in restraint, backing towards me, trying to make himself small and insignificant. 'Let's get the hell out of here,' he said over his shoulder. The waiter had found some uneaten seafood on a plate and was starting to chuck it around: 'fotch!' a bivalve slapped against the flock wallpaper, 'gletch!' a squiggle of calamari wrapped around a lamp bracket.

'I'll give you notes from underwater! I'll give you a bloody lobster quadrille' – he was doing something unspeakable with the remains of a sea bream – 'this is the *fin* of your fucking *siècle!*' He was still ranting as we backed out into the street.

'Jesus Christ.' Gerard had turned pale, he seemed winded. He leant up against the dirty frontage of a porn vendor. 'That was awful, awful.' He shook his head.

'I don't know, I thought there was real vigour there. Reminded me of Henry Miller or the young Donleavy.' Gerard didn't seem to hear me.

'Well, I can't go back to the office now, not after that.'

'Why not?'

'I should have done something, I should have intervened. That man was insane.'

'Gerard, he was just another frustrated writer, it seems the town is full of them.'

'I don't want to go back, I feel jinxed. Tell you what, let's go to my club and have a snifter – would you mind?' I glanced at my watch, it was almost four-thirty.

'No, that's OK, I don't have to clock-on for another hour.'

* * *

As we walked down Shaftesbury Avenue and turned into Haymarket the afternoon air began to thicken about us, condensing into an almost palpable miasma that blanked out the upper storeys of the buildings. The rush-hour traffic was building up around us, Homo Sierra, Homo Astra, Homo Daihatsu, and all the other doomsday subspecies, locking the city into their devolutionary steel chain. Tenebrous people thronged the pavements, pacing out their stay in this pedestrian purgatory.

By the time we reached the imposing neo-classical edifice of Gerard's club in Pall Mall, I was ready for more than a snifter.

In the club's great glass-roofed atrium, ancient bishops scuttled to and fro like land crabs. Along the wall free-standing noticeboards covered in green baize were hung with thick curling ribbons of teletext news. Here and there a bishop stood, arthritic claw firmly clamped to the test score.

I had to lead Gerard up the broad, red-carpeted stairs and drop him into a leather armchair, he was still so sunk in shock. I went off to find a steward. A voice came from behind a tall door that stood ajar at the end of the gallery. Before I could hear anything I caught sight of a strip of nylon jacket, black trouser leg and sandy hair. It was the steward and he was saying, 'Of course, *Poor Fellow My Country* is the longest novel in the English language, and a damn good novel it is too, right?' The meaningless interrogative swoop in pitch – an Australian. 'I'm not trying to do what Xavier Herbert did. What I'm trying to do is invigorate this whole tired tradition, yank it up by the ears. On the surface this is just another vast *Bildungsroman* about a Perth boy who comes to find fame and fortune in London, but underneath that –'

I didn't wait for more. I footed quietly back along the carpet to where Gerard sat and began to pull him to his feet.

'Whoa! What're you doing?'

'Come on, Gerard, we don't want to stay here –'

'Why?'

'I'll explain later – now come on.'

As we paced up St James's Street I told him about the steward.

'You're having me on, it just isn't possible.'

'Believe me, Gerard, you were about to meet another attendant author. This one was a bit of a dead end, so I thought you could give him a miss.'

'So the gag isn't a gag?' He shook his big head and his thick fringe swished like a heavy drape against his brow.

'No, it isn't a gag, Gerard. Now let's stroll for a while, until it's time for me to go to work.'

We re-crossed Piccadilly and plunged into fine-art land. We wandered about for a bit, staring through window after window at gallery girl after gallery girl, each one more of a hot-house flower than the last.

Eventually we turned the corner of Hay Hill and there we were, on Dover Street, almost opposite the job centre that specialises in catering staff. What a coincidence. Gerard was oblivious as we moved towards the knot of dispirited men and women who stood in front. These were the dregs of the profession, the casual waiters who pick up a shift here and a shift there on a daily basis. This particular bunch were the failures' failures. The ones who hadn't got an evening shift and were now kicking their heels, having a communal complain before bus-sing off to the 'burbs.

Stupid Gerard, he knocked against one shoulder, caromed off another.

‘Oi! Watch your step, mate – can’t you look out where you’re going?’

‘I’m awfully sorry.’

“Aim offly sorry.” They cruelly parodied his posh accent. I freed my arm from his and walked on, letting him fall away from me like the first stage of a rocket. He dropped into an ocean of Babel.

Terrified Gerard, looking from face to face. Old, young, black, white. Their uniform lapels poking out from their overcoat collars; their aprons dangling from beneath the hems of their macs. They sized him up, assessed him. Would he make good copy?

One of them, young and lean, grabbed him by the arm, detaining him. ‘Think we’re of no account, eh? Just a bunch of waiters – is that what you think?’ Gerard tried to speak but couldn’t. His lips were tightly compressed, a red line cancelling out his expression. ‘Perhaps you think we should be proud of our work. Well we are matey, we fucking are. We’ve been watching your kind, noting it all down, putting it in our order pads while you snort in your trough. It may be fragmentary, it may not be prettified, it may not be in the Grand Tradition, but let me tell you,’ and with this the young man hit Gerard, quite lightly but in the face, ‘it’s ours, and we’re about ready to publish!’

Then they all waded in.

I was late for work. Marcel, the *maitre d’*, tut-tutted as I swung open the door of the staff entrance. ‘That’s the third time late this week, Geraldine. Hurry up now, and change – we need to lay up.’ He minced off down the corridor. I did as he said without rancour. Le Caprice may no longer be the best restaurant in London to eat at, but it’s a great place to work. If you’re a waiter, that is. ✕

Stručné dějiny anglického románu

Povídka ✕ Autoři: Štěpán Kovář, Zuzana Novotná, Renata Šimůnková, Jana Kunšteková, Markéta Bábková, Apolena Vacková, Helena Šilhánková, Lucie Mikolajková

„Všechno jsou to sračky,“ zahuhlal Gerard s plnou pusou hamburgeru. „Naprosté hovadiny. A nejhorší je, že to víme. Víme co se děje. Úpadek románu je průvodním jevem ekonomického úpadku sedmdesátých let.“

Seděli jsme u Joe Allena a Gerard vykládal o smutném stavu anglického románu. Byla to jediná cena, kterou jsem musela platit za společné obědy každý měsíc. Poslouchat Gerarda, jak se vykecává.

„Na tom se s tebou asi neshodnu, Gerarde,“ ozvala jsem se. „Není to jen takové věčné remcání, které se neustále znovu vynořuje? Literaturu této dekády stejně budeme moci posoudit až za třicet nebo čtyřicet let, ne?“

„Pochopitelně, jako ženská to tvrdit musíš.“

„Co prosím?“

„No, jelikož román byl původně především ženská záležitost, tak když se naše literární kultura začíná tříštit, přichází zase ke slovu zájmy menšin. Anglický román už ve skutečnosti neexistuje, jsou jen ženské romány, černošské romány, gay romány.“

Přestala jsem ho poslouchat, už byl zase otravný. Nával na obědy už opadal, jen pár týpků z reklamních agentur a finančnictví srkalo víno a Perrier a jeden přes druhého pokyvovali směrem

k podepsaným fotografiím slavných osobností, které zdobily stěny lokálu, jako by zdravili staré známé.

Scházeli jsme se takhle s Gerardem u Joe Allena na oběd už asi rok. Bylo to trochu zvláštní přátelství. Gerard byl chvilku ženatý s jednou mojí známou, ale jejich manželství byla nejvíc ze všeho zpackaná emocionální operace. Jejich srdce se vzájemně odmítala. Děti neměli. Někteří naši společní přátelé je podezírali, že jsou oba homosexuální a že se sešli, jen aby s tím nemuseli vyjít na světlo.

Gerard byl hezký zavalitý chlap, který si navzdory stresujícímu vlivu města udržel něco z lesku mládí stráveného na venkově, růžové tváře a kaštanové pramínky bujné ofiny.

Dělal něco okolo vydávání knížek. Proto se cítil být povolán vyslovovat se ke stavu anglické beletrie. Nedělal redaktora ani nebyl na žádném vysokém postu. Když se mnou mluvil o své práci, což nebývalo často, mluvil o knihách jako o jakýchsi jednotkách, které se rozvážejí tam či onam, jako by to byly balíky kancelářského papíru. A když hovořil o autorech, degradoval je jen na dělníky u pásu, plahočící se malé roboty, kteří pouze šroubují jeden kus za druhým do nekonečně se odvíjejícího příběhu.

„... erotické romány starých žen, co dostaly tak šestou mízu, velšské romány, glasgowská drsná škola, postkoloniální romány o vině, jak z pohledu viníků, tak obětí...“ žvanil dál.

„O co ti jde, Gerarde?“

„Ale no tak, přece mi nechceš dělat ďáblova advokáta. Snad nevěříš, že má literární tradice v naší kultuře ústřední místo, nebo jo?“

„Asi ne.“

„Jak tě znám, tak si každý rok koupíš tak dva až tři romány oceněné nějakou velkou cenou a možná si tak za další rok jeden přečteš. A kromě toho třeba prolustuješ nějaké knižní thrillery, které posloužily jako podklad pro televizní film – nebo naopak –, přelétneš něco o aktuálních aférách, možná nakousneš nějakou zápletku vystavěnou na neobvyklé sexuální poloze, nebo se mrkneš na záložku, když je zajímavá.“

„Ale Gerarde,“ namítla jsem, i když se mi původně nechtělo, „že tolik nečteme, že se do toho tak neponoříme, to neznamená, že neexistuje dobrá literatura.“

„Zase ta ohraná písnička,“ odfrkl pohrdavě. „A teď mi řekneš, že všude kolem hnijí v podkrovích tisíce neuvěřitelně kvalitních rukopisů autorů, kteří jsou příliš nesmělí nebo které nikdo nevydal, protože nakladatelům jde jen o zisk z prodeje, co?“

Je to jako ten starý vtíp o Los Angeles, že v celém městě nenajdete jediného číšníka ani servírku, jenom filmové hvězdy, které si „dávají pauzu“. Předpokládám, že podle tebe jsou všichni tihle pikolící,“ mávl směrem k jedinci nejasného pohlaví, který nám nosil jídlo, „ve skutečnosti velcí spisovatelé, kteří se tu potloukají a sbírají náměty.“

„Ne, tak jsem to nemyslela.“

„Promiňte,“ přerušil nás číšník, vytáhlý blondák, který se až dosud nervózně pohupoval kousek od nás. „Budete si přát ještě něco?“

„Ne, ne.“ Gerard začal vrtět hlavou – pak se ale zarazil. „Vlastně když už jste tady, nevidilo by vám, kdybych vám položil jednu otázku?“

„Ale ne, Gerarde,“ zaúpěla jsem, „nech toho nebožáka na pokoji.“

„Určitě, ne, nevidilo, cokoliv, čím vám budu moct posloužit.“ Skláněl se k nám, úslužnost vepsanou v jemné pokožce své tváře.

„Povězte mi tedy, jste s touto prací spokojený, nebo máte nějaké jiné ambice?“ Gerard položil otázku tak přímočaře, jak jen dovedl, ale jeho buclatá ústa byla zkřivena ironií.

Číšník se na chvíli zamyslel. Pozorovala jsem jeho ploché prsty, nehty okousané do masa a úzký nos s rozšiřujícími se nozdrami pokrytými modrými žilkami. Vlasy měl sčesané do ohonu a svázané tlustou gumičkou.

„Dovolíte?“ zeptal se nakonec a povytáhnul jednu z volných židlí.

„Ale ano,“ odpověděla jsem „jistě.“

Posadil se. Všichni tři jsme se okamžitě stali důvěrníky a naše čela utvořila nad lahvičkami s dochucovacími sevřenými trojúhelníky. Číšník si opřel lokty o stůl a zvednutými dlaněmi vytvořil závoroky, do nichž hodlal umístit svá slova.

„No,“ sebeironicky si odkašlal, „nechci říct, že by mi práce tady vadila – protože mi přímo nevadí – ale tak trochu píšu a myslím, že bych to jednou rád vydal.“

Chtělo se mi rvát smíchy, jásat, výsměšně frkat, ale nakonec jsem se spokojila s pouhým „Ha!“

„No tak moment.“ Gerard připojil své ruce k závorkovému shromáždění na stole. „Budíž, tenhle chlapík je spisovatel, ale kdo ví, jestli jsou jeho díla dobrá nebo neotřelá?“

„Gerarde, jsi hrubý –“

„Ne, to nevadí, neuráží mě to. Má pravdu.“ Teď, když bylo jeho tajemství venku, byl číšník o poznání klidnější. „Píšu, to je pravda. Myslím, že nápady mám dobré. Samotný text taky není špatný. Nedovedu ale posoudit, jestli to drží pohromadě.“

„Tak nám o tom něco povězte. Jestli můžete, ocitujte něco zapaměti.“ Zapálila jsem si cigaretu a pohodlně se opřela.

„Je to docela komplexní. Víme, že Eric Gill, ten sochař, zašel ještě dál než k pouhému sexuálnímu experimentování. Podle vlastního deníku souložil dokonce i se svým psem. Píšu příběh z pohledu Gillova psa. Jmenuje se to *Fanny Gillová aneb Byla jsem psí milenkou Erika Gilla*.“ S Gerardem jsme se chichotali, ještě než číšník domluvil, a on se smál s námi. „To je opravdu vtipné,“ uznala jsem. „Zvlášť se mi líbí ta narážka na –“

„Fanny Hillovou, jasně. Popravdě, snažil jsem se to stylizovat do pikareskního příběhu osmnáctého století. Však víte – jak fenka dospívá na venkově a pak je uvedena do Gillovy domácnosti psí kuplířkou, jak přijde o věneček, a tak dále.“

„Nechtěl byste nám dát malou ochutnávku?“ zaprosil Gerard. Stále se usmíval, ale už dávno ne ironicky. Číšník se opřel a zaujal pózu. Se staženými vlasy a protáhlým obličejem mi připomínal nějakého principála divadelní společnosti z počátku devatenáctého století.

„A pak jedné noci, nepokojně se drbajíc a převalujíc v košíku, zahalena v oparu zkvašených sucharů, s kožichem slepeným zaschlými výkaly, zvětvila jsem znenadání závan terpentýnu pronikající levandulovou vůní noci.“

Nade mnou se tyčil můj pán – kameník a sochař.

„Fanny, pojď,“ oslovil mne a poplácal si hranatými rukama o halenu. „hodný pejsek.“ Odklusala jsem za ním, ven do temnoty. Kráčel přede mnou a já jej následovala, netušíc kam, proplétajíc se páchnoucí změtí sovích bobků a liščích výkalů. „Tak poběž!“ Jeho hlas byl ostrý a panovačný. V temnotě se zjevil tunel, z něhož vycházelo světlo. „Dovnitř!“ zavelel a já nebohá poslechla, aniž bych tušila, že jsem se právě naposled proběhla jako nevinná čubička.“

Když jsme pak zaplatili a kráčeli po Bow Street směrem k Long Acre, bůhvíproč jsem se do Gerarda zavěsila. Nikdy předtím jsem se ho nedotkla. Tělo měl překvapivě pevné, ale na pocit jaksi vlhké, jako tlustý koberec ve starém domě. „To bylo vážně docela dobré, nemyslíš?“ poznamenala jsem a snažila se přitom potlačit vítězný tón.

„Hm, asi ano, ale byl to „gay“ román, rozhodně by nepatřil do hlavního proudu literární tradice.“

„Jak tohle můžeš říct?“ zeptala jsem se nevěřícně. „Nic okatě homosexuálního na něm nebylo.“

„Ale jdi, Geraldino. Použití psa jako sexuální objekt je alegorie lásky, jež neodvází se nazvat jménem. Vždyť on sám – myslím ten číšník – byl taky jasně teplouš.“

Chvilí jsme pokračovali mlčky. Byl takový ten studený, bezbarvý londýnský den. Ocelový vzduch se chvěl nad kapotami aut, a ta vypadala jako nějaká fata morgána, která se každou chvíli rozplyne v asfaltové poušti.

Na kraji krátké uličky, která vede na náměstí v Covent Garden, jsme se obvykle loučili. Já jsem vždycky stála a dívala se, jak se Gerardův kabát vzdaluje, míjí polykače ohně, žongléry a komedianty a přechází přes dlážděnou promenádu, po které pochodují prapory au-pairek z Beneluxu. Ale tentokrát jsem ho jen tak nepustila.

„Musíš zpátky do práce? Máš tam něco, co nepočká?“

Zarazil se a málem mi vykloubil ruku, jak se ke mně otočil s vážným výrazem v protáhlém obličejí.

„No... ne. Asi ne.“

„Tak nezajdem ještě někam na kafe?“

„Ale no tak jo.“

Gerard určitě chtěl, aby jeho přítakání vyznělo pohodově a nad věcí, ale ve skutečnosti působilo dost uboze. Přes všechna jeho sebevědomá a rozvláčná prohlášení jsem začínala nabývat dojmu, že Gerardova práce je stejně bezvýznamná jako ta moje.

Zavěšení do sebe jsme se ubírali dál po Long Acre a obchodní ruch začínal v poobědovém čase ztrácet švih. Výlohy okázalých obchodů s nablýskaným zbožím jako by maskovaly pravý stav věcí.

„Recese začíná být znát,“ poznamenal Gerard a přispěl desetipecní bezdomovci, který seděl skrčený za konstrukcí z beden od mléka a vypadal jako fotograf při nějaké ne právě sportovní události.

„To mi povídej.“ Slova mu unikala otvory mezi zuby, protékla strništěm na bradě a plula dál po chodníku, obtěžkaná beznadějí.

Znovu jsme se zastavili až před budovou Hippodrome.

„Tak kde si dáme to kafe?“ vyzval mě Gerard. „Nechceš jít se mnou do klubu?“

„V žádném případě! Pojdme najít něco mladistvějšího.“

„Tak mě veď.“

Prošli jsme kolem herny Crystal Rooms, kde se nervózní pojišťovací pohupovali v sedlech nehybných motorek, které túrovali jednou nezvladatelnou virtuální zatáčkou za druhou.

U ústí Gerrard Street jsme prošli pod nablýskanými čínskými draky na vítězném oblouku. Kolem nás se hemžili a hašteřili Číňané, stejně vyzpytatelní jako jindy. Vedle jejich připosražených, nedospělých tělíček, která s lehkostí kličkovala mezi závanu větru, působil Gerard víc než kdy jindy jako postava z románů Grahama Greenea, navždy ztracená ve špinavé greeneeovské krajině vnitřního Londýna.

Na venkovní zahrádce kavárny Bar Italia kroužek stejně ostříhaných hlav přemítal nad sklenicemi latté, třímanými se stejně teatrálním gestem.

„Á, Bar Italia,“ zaradoval se Gerard. „Tady jsem už nebyl roky, to je bezva.“ Protáhl se kolem mě do dlážděného doupěte kavárny. Za chroptícím strojem na kávu tahala za páčky zavalitá žena s obočím obarveným henou. Pára syčela.

„*Due espressi!*“ zatrylkoval Gerard s rádoby italským přízvukem. „*Doppio!*“

„Nevěděla jsem, že umíš italsky,“ divila jsem se, když jsme se skřípěním vytáhli dvě stoličky zpod obří obrazovky, která zakrývala celou zadní stěnu kavárny.

„No víš, jak to je...“ odmlčel se a vzhlédl k šumící obrazovce, na níž se zjevilo něčí ploché břicho a začalo pomaličku rotovat ve smyslných osmičkách. Z pupíku mu zvláštním efektem vyrostl tukový nádor a nafoukl se do podoby nějaké cvrlikající androgynní bytosti.

Objevila se snědá mladá žena s výrazným mateřským znamenkem nad horním rtem a bouchla o pultík, u něhož jsme seděli, dvěma espressy.

„Hele!“ vyjekl Gerard. Předek košile měl od kávy skvrnitý jako břicho dalmatina. „Nemůžete dávat trochu pozor?“ Číšnice ho sjela nepřijemným pohledem. Braha a obočí se jí trásly hněvem, jako by se jí z lebky pokoušeli probít nějaký vězní svědomí. Škytla a s hlasitým vzlykotem proběhla kavárnou ven na ulici.

„Co jsem řekl tak strašného?“ zaprotestoval Gerard na celou kavárnu. U vitríny se zákusky se skupinka Italů v placatých čepicích přestala handrkovat nad sázkovými kupóny a zírali na nás. Žena s obarveným obočím se vysoukala zpoza stroje na kávu, přidusala k nám a jala se Gerardovi nešikovně otírat hruď chuchvalcem špinavých utěrek.

„Moc omlouvám, pane, moc omlouvám...“

„Hej! Nechte toho, teď je to ještě horší!“
 „Ne její chyba, ona hodná holka, móóóó hodná holka. Ona dnesky moc smutná –“
 „Problémy s chlapem, co?“ ušklíbl se Gerard. Vypadal, že si to omatlování docela užívá. „Ne, to ne to... je to, jak vy říkat, odmítání?“

Narovnala jsem se: „Odmítnutí? Jaké odmítnutí?“
 Žena přestala drhnout Gerarda a obrátila se ke mně. „Ona dát tu věc, tu knížka nějakým lidím, oni ne líbit –“

„Gerarde, brouku“ – štouchla jsem ho do ramene – „vypadá to, že tu máme, jako bychom tu měli dalšího písíčího pikolík!“

„To je absurdní.“ Zjevně ho to nepotěšilo.

„Tady můj kamarád je nakladatel, možná by jí mohl pomoci, zavoláte ji sem?“

No tak, Geraldino, nemohla bys to nechat být? Vždyť o té knížce nic nevíme. Paní –“

Ale ona už dusala podél řady zrcadel ven na ulici, kde jsem ji pak zahlédla s paží kolem ramen naší číšnice.

S Gerardem jsme seděli mlčky. Znovu jsem si ho pozorně prohlížela. V tomhle prostředí působil jako suchar. Zdálo se, že si je toho vědom, oči mu nervózně kmitaly od živočišných šelmíček, které se vznášely na éterické obrazovce, k jejich domestikovaným koketním sestřenkám u barového pultu, které si kousaly nehty a kroutily konečky vlasů.

Číšnice se k nám vrátila. Byla to zajímavá mladá žena. Tmavá, ale ne jako Neapolitánka, s nízkým čelem, s nakratičko okudlanými vlasy a s hluboko posazenými tvrdými očima, jež se vyhýbaly mému pohledu.

„Tak jsem tady. Šéfká říká, že se mnou chcete mluvit – hele, omlouvám se za to kafe, jo?“ Neznělo to moc omluvně. Slzy jí už oschly a zanechaly za sebou jen hořkoslané cestičky.

„Ne, ne, o to nejde. Posadte se k nám na chvíli.“ Nabídla jsem jí cigaretu, ale ona odmítla nedbalým zavrtěním hlavou. „Vy prý jste tak trochu spisovatelka.“

„Ne ‘tak trochu’. Já jsem spisovatelka.“

„Výborně, tak kde je problém?“ vložil se do rozhovoru Gerard, „Proč vám tu knížku nechtějí vydat? Je to román?“

„No – je. Předběžně ho přijali, ale chtějí to úplně pitomě proškrtat. Já s tím nesouhlasím, tak mi chtějí zrušit smlouvu.“

„Je to váš první román?“ zeptal se Gerard.

„První, který zkusím prodat – nebo nebo asi spíš zaprodat – ale ne první, který jsem napsala.“

„A povíte nám, o čem je?“

„Hele,“ její řeč nabyla na důrazu a ona se mi konečně podívala do očí, „pracuju tady už přes rok, hodiny a hodiny bezduché dřiny, jenom abych měla dost mentální energie na psaní. Nepotřebuju, aby nějakí chytrolíni, kteří se tu náhodou zastaví, dělali, jak je zajímavá.“

„Fajn, dobře.“ Gerard se kdovíproč rozhodl pro konejšivý a smílivý tón. „Pokud o tom nechcete mluvit, nemusíte, ale nás to opravdu zajímá.“ Tohle očividně zabralo. Žena se zhluboka nadechla, vzala si ode mě cigaretu a zapálila si s gestem femme fatale.

„Dobře, tak já vám to teda řeknu. Odehrává se to v budoucnosti. Stárnoucí ředitelka nemocnice vzpomíná na svůj život. V mládí pracovala v jedné z řady nemocnic, které byly zřizovány podél městského okruhu jednoho malého anglického města. V průběhu let tyhle nemocnice vyrostly z malých místních středisek v obrovská specializovaná oddělení – psychiatrie, onkologie, porodnice – jednoho velkého krajského zařízení.“

Jednou se koná zasedání ředitelů všech nemocnic v Oblasti, na němž se konstatuje, že město už téměř úplně obkroužil věnc zdravotnických zařízení.

Z podnětu mojí hrdinky jsou přijata opatření, na jejichž základě se tento zhmotněný sanitární kordon začne využívat jako prostředek k filtraci nežádoucích lidí, kteří by chtěli vstoupit do města, a kontrolětých, kdo už v něm žijí. Zavedou se vynucené dočasné hospitalizace – problémoví občané jsou posíláni na „povinnou nemocenskou“. Ředitelé nemocnic postupně vyvíjejí tichý nátlak na centrální i místní vládní správu a uskutěčňují nenápadný převrat.

Moje hrdinka popisuje všechny tyhle události a to, jak k nim přispěla, a nastiňuje tak celé panorama příběhu. Od měničích se významu hygieny jakožto nejen tabu, ale i celé ideologie, k proměně genderových rolí v tomto bizarním oligopolu...“

„Ale to je výtečné!“ neudržela jsem se a vpadla jí do řeči. „To je jedna z nejlapidárnější a nejjasnější vyjádřených satirických myšlenek, jaké jsem za poslední léta slyšela.“

„Tohle není žádná satira!“ zaječela na mě. „Přesně to si myslí v tom stupidním nakladatelství. Já jsem tuhle knížku napsala v duchu velké tradice anglického románu devatenáctého století. Chci tím ilustrovat formování individuality v rámci procesu společenských změn. Jenom proto, že má zápletku formu alegorie a je zasazená do budoucnosti, to hned nemusí být satira!“

„Kráva jedna blbá!“ ulevil si Gerard o něco později, když jsme zastavili na rohu Old Compton Street. Naproti přes ulici v okně cateringové společnosti stály figuríny číšníků se ztuhle založenými rukama a umělohmotnými obličejí permanentně zkřivenými v permanentní servilnosti a ochotě přijímat objednávky na další várku nečinnosti.

„Pusť to z hlavy, Gerarde. Ta zápletka vypadala docela dobře, vlastně víc než dobře, spíš skvěle. A co by mohlo být pro anglickou literární tradici podstatnější? Sama to říkala.“

„No, to víš, že jo, já tedy nemám pro její skornakladatele nic než pochopení, protože vím, co to je mít co do činění s takovýmihle autory. Mají plnou hlavu sebe sama i toho svého šíleného idealismu, té své pedantské posedlosti detailem, jedním slovem: pedanti. Ne, dvěma slovy: pompézní pedanti.“

„No nic, já už musím –“ nicméně svoji únikovou větu nedokončil; zahlédl totiž někoho naproti přes ulici za oknem restaurace Wheeler’s.

„A do háje! Táhle je Andersen, náš ředitel. To jsem mohl tušit, že si dopřeje pozdní obědek. Musím ho jít pozdravit, jinak si bude myslet, že se cítím provinile, že ještě nejsem v kanceláři.“

„Chápu, negativní paranoia.“

„Ani náhodou. No každopádně se zatím měj, já ti zavolám.“

„A co bys spěchal, Gerarde, já půjdu s tebou a počkám. Chci se rozloučit trochu víc v klidu.“

„Jak je libo,“ pokrčil rameny a trhl soukolím našich spojených paží.

Stála jsem ve vchodu a Gerard se vydal k šéfovi a začal se lísat. Každou vteřinou jsem k němu víc a víc ztrácela respekt. Andersen byl ouřada ve středních letech s hlavou jako fialový balón. Jeho společník vypadal podobně.

Gerard zaujal přihrbený postoj podřízeného, kterého nepozvali ke stolu. Neslyšela jsem, co říká. Andersenův společník pozvedl ruku, aby požádal o účet, v univerzálním gestu, jako by čmáral imaginární tužkou na vzdušný list papíru.

Zachmuřený číšník, který čekal u napůl otevřeného výdejního okénka v dubem obloženém středu restaurace, vyrazil kvapným krokem ke stolu – když se blížil, už skoro běžel. Ještě než doběhl, už ze sebe vyrazil výkřiky: „O co se to tu snažíte? Dělat si ze mě prdel?“

„Jen jsem požádal o účet,“ nechápal Andersenův společník. „Co je to sakra s vámi?“

„Děláte si prdel!“ nedal se odbýt číšník. Byl hubený a nervózní a vypadal spíš jako sémiotik než jako obsluha. „Dobře víte, že ve skutečnosti nejsem žádný číšník, ale spisovatel! Proto jste na mě udělal to gesto. Slyšel jste, jak mluvím s ostatními hosty, upřímně a na rovinu, tak jste se rozhodl si ze mě vystřelit, vysmát se mi a ponížít mě!“ Teď se obrátil k celé restauraci. Otupělé obličejě několika zbylých stolovníků se líně otočily jeho směrem, ústa nechápavě pootvěřená.

„Já vím, kdo vy jste!“ zahrozil číšník prstem jako rapírem na Andersonova společníka. „Vy jste ten zatracenej Hargreaves. Podělanej důležitěj pan vydavatel! A vás znám taky, Andersene. Jste jenom další dva ignorantní, žijete si jak prasata v žitě a myslíte si, že víte nejlíp, jak sakra vypadá dobrá knížka.“

Gerard ustupoval z epicentra výbuchu emocí, couval ke mně a snažil se být maličký a nedůležitý. „Pojď, vypadnem odsud,“ zamumlal přes rameno. Číšník si mezitím všiml talíře s nedojedenými mořskými plody a začal jimi metat všude kolem.

„Třesk!“ jedna škeble se rozprskla na tapetě. „Plesk!“ To se oliheň obtočila kolem nožičky od lampy.

„Tady máte zápisky z podmoří! Já vám dám zasranou humří čtveřku!“ provedl něco nepopsatelného s tím, co zbylo z pražmy – „a to je ten váš zkurvenej fin de siècle!“ Řval ještě, když jsme vycházeli ven na ulici.

„Ježíši Kriste!“ Gerard úplně zbělel a vypadal otřeseně. Opřel se o špinavé dveře obchodu s pornem. „To bylo strašný. Prostě strašný,“ kroutil hlavou.

„Já ti nevím. Mně se zdálo, že v tom byla energie a nadšení. Připomnělo mi to Henryho Millera nebo mladého Donleavyho.“ Gerard jako by mě neslyšel.

„No, tak po tomhle se nemůžu jen tak vrátit do kanceláře.“

„Proč ne?“

„Měl jsem něco udělat. Měl jsem se do toho vložit. Ten chlápek byl šílenej.“

„Gerarde, byl to jen další frustrovaný spisovatel. Zjevně jich je plné město.“

„Já už nikam nejdu, dneska je to snad začarovaný. Víš co? Pojď do klubu a dáme si panáka na vzpomínání. Co říkáš?“

Koukla jsem se na hodinky, bylo skoro půl páté. „Proč ne. Mám ještě tak hodinu.“

Prošli jsme Shaftesbury Avenue a zahruli k Haymarketu. Odpolední vzduch houstl a začal se kondenzovat v téměř hmatatelný smogový opar zahalující nejvyšší patra budov. Dopravní špička pomalu zaplavovala ulice. Homo Sierra, Homo Astra, Homo Daihatsu, všechny tyhle apokalyptické poddruhy lidského rodu uvěznily město v ocelových řetězech. Chodníky pokryly temné siluety lidí na cestě z práce, jejichž kroky odměřovaly čas v tomto pouličním očistci.

Když jsme konečně dorazili k impozantní neoklasicistní budově Gerrardova klubu na Pall Mallu, byla jsem už zralá na víc než jednoho panáka.

V atriu s proskleným stropem cupitali staříčcí biskupové sem a tam jako krabi. Podél stěn stály tabule pokryté zeleným sukem a kolem nich se vinuly pásy teletextových zpráv. Tu a tam postával nějaký biskup a artritickými klepítky pevně svíral výsledky kriketu.

Gerard byl pořád ještě v takovém šoku, že jsem ho musela po širokých schodech s červeným kobercem vyvléct a strčit ho do koženého křesla. Pak jsem se vydala hledat obsluhu. Z vysokých pootevřených dveří na konci galerie se ozýval něčí hlas. Slově jsem ještě nerozuměla, ale zahlédla jsem pruh nylonového saka, nohavici černých kalhot a pískově světlé vlasy. Byl to klubový číšník a právě říkal: „Samozřejmě, *Má ubohá vlast* je nejdelší anglicky psaný román, a že je to sakra dobrý román, co?“ Ta nesmyslně tázavá intonace, to mohl říct jenom Australan. „Já rozhodně nechci Herberta napodobovat. Chci obnovit celou tuhle starou tradici, dostat do ní šťávu. Na první pohled je to samozřejmě další dlouhý *Bildungsroman* o klukovi z Perthu, který jde za štěstím a slávou do Londýna, ale pod tím –“

Dál jsem neposlouchala. Potichu jsem se po koberci odplížila zpátky k Gerardovi a začala ho tahat z křesla.

„Počkej! Co děláš?“

„Pojď, Gerarde, tady bych nezůstávala.“

„Proč ne?“

„Pak ti to vysvětlím, teď pojď.“

Vyrazili jsme po St James's Street a já mu pověděla o číšníkovi.

„To si děláš legraci. To už snad není možný.“

„Fakticky, Gerarde. Málem jsi poznal dalšího obsluhujícího spisovatele. Jenomže tenhle byl nejspíš ztracený případ, tak jsem si řekla, že si ho klidně můžeš nechat ujit.“

„Takže to nebyl vtip, jo?“ potřásl hlavou a hustá ofina mu spadla přes obočí jako těžký závěs.

„Ne, Gerarde, nebyl. Hele, pojď se ještě chvíli projít, než budu muset zpátky do práce.“

Znovu jsme přešli Piccadilly a zapluli do hájemství umění. Chvíli jsme jen tak bloumali, nahlíželi do výkladu za výkladem, pozorovali galeristku za galeristkou, a každá byla víc jako skleníková květinka než ta předešlá.

Pak jsme odbočili z Hay Hill a ocitli se na Dover Street, zrovna naproti zprostředkovatelně práce pro místa v pohostinství. Dobrá shoda náhod. Stál před ní hlouček zdrchaných mužů a žen. Mířili jsme k nim, ale Gerard si jich ani nevšiml. Byla to spodina profese, příležitostní číšníci, co se každý den snaží urvat směnu. Tihle konkrétně vypadali jako zoufalci všech zoufalců. Dneska večer na ně místo nezbylo, tak se tu kopali do zadku a společně nadávali, než zas nasednou do autobusu a vrátí se na předměstí.

Gerard, pitomec, do jednoho vrazil ramenem, dalšího odstrčil.

„Hej, koukej na cestu, kámo... Nemůžeš dávat bacha, kam jdeš?“

„Velice se omlouvám.“

„Tak on se velice omlouvá,“ vysmívali se jeho přehnané zdvořilosti. Pustila jsem se ho a přidala do kroku, takže ode mě odpadl jako první část vesmírné rakety a ocitl se v babylonském moři hlasů.

Vyděšeně přeskakoval očima z tváře na tvář. Staří, mladí, černí, bílí. Pod límcí kabátů jim vykukovaly klopy číšnických sak, pod okraji pláště do deště čouhaly zástěry. Měřili si ho očima, hodnotili ho a přemýšleli, jestli by se nedal použít do románu.

Jeden z nich, vytáhlý mladík, si ho přidržel za paži. „Si myslíš, že jsme úplný nuly, co? Si říkáš „taková vobyčejná partička číšníků“, vid?“ Gerard se snažil něco říct, ale nemohl. Rty měl tak pevně semknuté v rudé čarce, že v jeho tváři nešlo rozpoznat žádný výraz. „Asi si myslíš, že bysme měli bejt pyšný, na to co děláme. To taky doprdele jsme.“

Už ňákou dobu takový jako ty pozorujem a všechno si to zapisujem, píšem si to na lístečky s objednávkama, když vy si chrochtáte nad plnejma talířema. Hele, možná to na sebe vždycky úplně nenavazuje, možná to není dost vyšperkovaný, možná to nečerpá z našich velkejch literárních tradic, ale něco ti povim...“ Chlápek Gerarda udeřil. Nijak silně, ale facka to byla. „Napsali jsme to my a my to taky vydáme.“

Pak se na něj všichni vrhli.

Do práce jsem přišla pozdě. Když jsem prolétla vchodem pro zaměstnance, Marcel, vedoucí směny, pohoršeně pomlaskl. „Geraldino, to už je tenhle týden potřetí! Hod' sebou a rychle se převlíkni, musíme nanosít věci na plac.“ A zmizel v chodbě. Poslechla jsem bez reptání. Le Caprice dneska už možná není ta nejlepší restaurace v Londýně, pracuje se tu ale dobře. Tedy když jste servírka. ✕

Verze překladu

Prošli jsme kolem heren Crystal Rooms, kde se upjatí odhadci pojistných škod kymáceli v sedlech kabely opletených motorek a proháněli se jednou zamotanou zatačkou za druhou. Na začátku Gerrard Street jsme do čínské čtvrti prošli pod vítězným obloukem ovinutým naleštěnými sochami draků. Číňané kolem nás poskakovali a hašteřili se, stejně předvídatelní jako vždy. Ve srovnání s jejich pružnými, adolescentními těly, prohánějícími se s větrem o závod, vypadal Gerard více než kdy jindy beznadějně ztraceně. ✘

Minuli jsme hernu Crystal Rooms, kde nervózní/vystresovaní likvidátoři pojistných škod popojížděli na upoutaných motocyklech, které hnali z jedné vratké zatačky do druhé.

Před ústím Gerrardovy ulice jsme prošli pod triumfálním obloukem s jeho stočenými a lesklými draky. Všude kolem nás poskakovali a drmolili Číňané, stejně nesrozumitelní jako vždycky. Ve srovnání s jejich hbitými... těly, adolescentními/mladistvými a větrnými..., Gerard vypadal více než jindy jako některý z hrdinů Grahama Greena, Scobie nebo Brown, navždy ztracený ve špinavém Greenelandu vnitřního Londýna. ✘

U ústí Gerrard Street jsme prošli pod vítězným obloukem ovinutým nablýskanými dračími těly. Kolem nás poskakovali a hašteřili se Číňani se svými průhlednými obchodními taktikami. V porovnání s jejich rádlovitými těly nevyspělého, větrovkovitého vzhledu vypadal Gerard ještě víc než obvykle jako válečný pilot Exupéry ztracený ve Středozezemním moři londýnského centra. ✘

Vešli jsme do Gerrard Street a prošli pod vítězným obloukem s naleštěnými rozvlněnými draky. Kolem nás poskakovali a hašteřili se Číňané, kteří stejně jako jindy nedělali nic, co byste nečekali. Vedle jejich... ✘

Minuli jsme slavnou Crystal Rooms. Hráči, kteří vyšli ven, nervózně poposedávali v sedlech svých motorek uvízlých na chodníku a znovu a znovu nakopávali/našlapovali startovací pedál, jako by se snažili zadupat své nové prohry. ✘

Prošli jsme kolem Crystal Rooms, kde se nervózní likvidátoři pophupovali v sedlech nehybných motorek, které túrovali jednou nezvladatelnou zatačkou za druhou.

Prošli jsme pod svinutými a nablýskanými draky na vítězném oblouku, do kterého ulice Gerrard Street ústí. Číňani kolem nás se hašteřili a poskakovali, tak předvídatelní jako obvykle. Vedle jejich drobných těl, nedospělých s minimálním odporem vzduchu, působil Gerard víc než kdy jindy jako Scobie nebo otec Brown, navždy ztracený v ??? Vnitřního Londýna. ✘

Dílna tvůrčího psaní

Lektor: René Nekuda

Cílem letošní dílny tvůrčího psaní paradoxně nebylo napsat (respektive dopsat) povídku. Jedenáct lidí na zhruba patnáct hodin práce je jednoduše šibeniční kombinace. Nicméně mám velkou radost, že ze vzájemných setkání, kdy jsme společně zkoumali fungování příběhů, vznikly následující texty. Některé by ještě potřebovaly doladit, ale bohužel nám k tomu chybí další časoprostor. Jeden považuji za zcela hotový.

Děkuji všem zúčastněným za projevené nadšení a příjemnou atmosféru. Váženým čtenářům přeji, aby našli alespoň malý otisk autorů, kteří se s vervou a bez velkých ambicí (a vlastně i bez předchozích zkušeností) pustili do psaní. ✘

Dvojka je dobré číslo

Hana Zobačová

Otevírám oči. Přechod ze tmy do světla je rychlý. Je 5:58. Dvě minuty bezčasí jen pro mě. Tik. Tak.

Budík oněmí hned s první fackou. Teplo peřiny je minulost, šlapky studí o holou zem. Tisknu splachovadlo, otírám mokré ruce. Konvice píská, zavoní máta. Dva talíře obsadí dva rozpečené rohlíky. Na stole med, v pohybech chvat. Probudím Toma, obleču Toma, nakrmím Toma, umyju Toma, obuju Toma. Miluju Toma. Nahodím batoh na záda, vklouznou do bot, v dlani zahřeju klíč. Vyrážíme.

Na zastávce mi tramvaj číslo sedmnáct dost zpříjemní život. Sedmnáctka je dobré číslo. Tramvaj je nová, příliš nekvičí, příliš nevrže, není narvaná, u okna je místo, cestujících je málo, zastávky hlásí žena. Vše stojí při mně. Tom je spokojený, kouká ven, předhání se se ženou z amplionu, kdo bude první hlásit. Tom je vždy první. Vše je v pořádku.

„Tomanova, příští zastávka Venhudova. Budeme vystupovat,“ hlásí Tom.

„Ano, Tomi, budeme vystupovat. Připrav se na to.“ Připravuju na to sebe.

„Chceš jít za pravou ruku, nebo za levou?“ Výběr ze dvou je nutný. Ani víc, ani méně. Jen dva. Dvojka je dobré číslo.

„Za levou.“

Tramvaj zprudka brzdí. Chytám Toma, nechytám sebe.

„Šebestová, proč ti bliká ucho? Uchem se neblíká. To se nedělá, ne ne. Sedí se na sedadle. Sedadlo je určené k sezení.“

„Spadla jsem, Tomíku, ale to je v pořádku. To se přece občas stane, ne? Že někdo spadne.“

„Jo, to jo, to se občas stane... Občas,“ převaluje Tom slovo na patře. „Občas. A proč se to občas stane?“

Paní učitelka Klára je nemocná, není tu a nebude celý týden. Tohle není v pořádku. Proč mi to nikdo neřekl. Klára má na mě přece číslo. Proč mi to, do prdele, nikdo neřekl! Včera, doma, před hodinou! Ne tady, ne teď. Tomovi se rozpadá celý svět. Mně se rozpadá celý svět. Klára. Tohle Tom nedá. Mluvím, i když vím, že bych mluvit neměla. Hladím, i když vím, že bych hladit neměla. Třesu se, i když vím, že bych především teď měla být klidná. Tomovi se újí dech, stahují zorničky, zatínají pěsti, potí se, rudne. Oči se potáhly clonou a ta tam zůstane. Zůstane tak dlouho, dokud bude Tom v pekle. Chaos, smutek, zrada, nepochopení a bezmoc. Je nutné ji zkopat, poškrábat, ubít, pokousat, překřičet. Je nutné sebe ubít a překřičet.

Klienta v afektu povalte na břicho, přisedněte mu oblast kříže. Levou stranou tváře nalehnete na klientovu pravou tvář a stočte ji k podlaze, zamezíte tak klientovi v bouchání hlavou o zem. Pozor na klientovo zpětné házení hlavou, mohl by vám zlomit nos. Rukama chytíte klienta za lokty a položte je do výše jeho ramen, může tak hýbat rukama, ale nepoškrábe vás. Nechytejte klienta za předloktí, snadno vás může kousnout. Kolena položte podél klientova těla, holeně přehodte přes jeho lýtka, pozor, je nutné mít nohy pod klientovými koleny. V opačném případě by vás mohl klient kopnout do zad a vyrazit vám dech. Vydržte dobu nezbytně nutnou ke zklidnění. V úchopu je možné se u klienta strídat. Jde-li vám o život, utečte.

Neutíkám. Zatím. Můj klient má dvacet kilo. Zatím.

Kapka jedu

Monika Čapková

Zase ten děsný pocit, že se něco chystá. Jako když se vaří voda na prase. Jenomže v tomhle případě jí nebude potřeba tolik. Začínám se celá třást a snad i tříštit na kousky. Ještěže to všechno pevný obal drží po kupě. Jinak bych se rozsypala po podlaze. „Vraťte mě zpátky!“ chce se mi křičet. Ale na koho, když jsou tu všichni hluší. Hezky zpátky do mé přihrádky, kde jsou i další kámošky. Každá je jiná, a přijít jim na chuť není vždycky jednoduchý. Některá je výraznější, jiná mdlá, tamta je docela ostrá a támhleta – tak ta je vážně dost hustá. Trčíme tady jak v nějaký kanceláři a čekáme, kdy nás šéf bude potřebovat. Nikdy není předem jasný, která z nás tu u něj zrovna vyhraje. Ovšem, v momentě, kdy si jednu z nás vybere, je to navždycky. Aspoň v tomhle máme jasno, a já jsem pro dnešek ušetřena, ruka nakonec sklouzla o pytlík níž.

Náš šéfik je trochu jednodušší, ale občas na nás umí i docela hezky promluvit. A občas z něho táhne rum, ale kdo si dneska nepřihne? S každým podvečerem ho vyhlížíme a čekáme na svůj osud. Jedna se dme pýchou, nebo tím, že je v ní cosi zkaženého? Druhá se chvěje nedočkavostí, další vzrušením a my, co už jsme procestovaly lán světa, můžeme jen mile překvapit. Je to pokaždé jako sázka do loterie. Cyril otevře dvířka, podívá se v rychlosti na všechny ty mísky a poslepu pak jednu vybere. Poté se začne shánět po vhodném obsahu. Ten se mu podařilo i párkrát promíchat. No, řeknu vám, už jsem měla jednou taky parádně na mále. Zkejsnout vedle kulajdy by se mi vážně nechtělo! Ovšem nás, co jsme nevšední, je málo, a tak čekám na nějaký ten svátek, kdy si náš Cyril bude chtít zpestřit noc něčím opravdu pikantním.

Vzhledem k tomu, že mi už ale, co tu lelkuju půl roku, dochází trpělivost a trvanlivost, bylo by fajn, kdyby se pro mne rozhodl brzy. Jestli bude votálet, nebude z toho mít ten správný požitek ani Cyril, natož já! Zní to sice masochisticky, ale sádlo-maso tady určitě nečekejte. Jo, jo, už sem pomalu strká ruku, snad mě nepřehlédne... ach ne! Zas ta zelená Kunhuta. Já nevím, co ten Cyril na tom hrachu pořád vidí.

„Polívčička hrachová, ta je pro mě dost dobrá,“ naprosto nezvykle si Cyril prozpěvoval a ani si snad neuvědomoval, jak je trapnej. Já se na něj tady culím se všema těma barvama a on si zrovna sáhne pro vyblitou zelenou. Jestli takhle půjde dál, tak je tu ještě brokolicová, pórková... a ve mně ty nudle snad ztvrdnou na dobro. Jednou ale prošel kolem mě se slovy: „No jo, holka, tebe si šetřím, na tebe se těším.“ To je sice fajn, ale asi si nějak nevšiml, že já to mám už za pár.

Cyrl je celej život noční vrátnej. Podle vrásek a šedin usuzuju, že mu táhne na sedmdesátku. Neuvěřitelný. Ani nešel do důchodu. No, bodejť jo, vždyť se nikdy pořádně nehnul z baráku. Tak co by asi tak vyváděl na starý kolena? Všechny ženský, který kdy měl, mu zahejbaly po nocích. A jediný, co kdy snad pořádně přečet, byly návody na polívkách z pytlíku. Jen teď to má lehčí.

„Tak, už si pro tebe du,“ ozvalo se takhle o jednom pátečním večeru. To je určitě na mě, začala jsem se tetelit štěstím a radovat, že tomu přitroublému dědovi splním sen. Sice nebude životní, ale snad si pošmákne.

„Děvenko, teď tě hezky pomuchluju v dlaních, rozmačkám nudličky na kousičky, prostřihnu pytlíčky s kořením – to bude hostina.“ Vždyť to říkám, že je úplně jednoduchej. Tak se potěš, chlape, a už si nacpi žaludek. Á, to je teploučká lázeň, hotový termály. Co já se naknučela na polici, když tam táhlo z toho věčného průvanu z otevřených vrat. Teď se pořádně prohřeju, pak ještě chvíli v žaludku, a pak už jen... hmmm, to bude dlouhá cesta.

Najednou Cyril tahá něco z kapsy. Vobčas si nějakou kolegyni dochtul, ale u mě ještě ani lžící nevolíznul. Neunáhluje se nějak???

„Tak sme se, holka, dočkali,“ pronášel Cyril až dojemně. Ježíši, co to sem kápnul?! Néééééééé, nudle ve mně dělají varietní kousky. Tohle mu musí snad i lžící rozežrat!

„Cyrlé, ty vole!“

Ztracení

Jiří Skála

Probudil jsem se na Zemi. Ráno mě vedou do školy. Po škole ze školy.

„Co jste dnes dělali ve škole?“ vyzvídá moje spolubydlící Klára. Klára je moc hodná. Ví, že když se učím, je ráda.

„Učili jsme se.“

Dál slyším už jen nesrozumitelné, ale příjemné hučení, ke kterému se občas přidávám. Dokud mě nevyruší můj druhý spolubydlící, Karel.

„Ukaž mi žákovskou!“

Nedává pozor při vyučování a ruší ostatní žáky, huláká na mě poznámku, která je až zbytečně rozepsaná do poloviny čistého listu. Mé oblíbené hučení rázem ustupuje. Funguje to vždy, i na škytavku.

„Co to má znamenat?“ rozčiluje se Karel dál a já vidím, že mu to nedělá dobře. Panebože, co mu mám odpovědět? Trápím se. Copak neumí číst? „Nebaví se ho učit, proto baví své přátele, kteří jsou na tom stejně.“ Ne, cokoli řeknu, bude jen horší.

Vždyť já se vážně snažím, ale kdo mi to uvěří? Třeba zrovna dneska, nemohl jsem už jinak a řekl to učitelce. „Promiňte, ale váš hlas je posazený tak vysoko, že se skrze to vaše píštění nemůžu soustředit na to, co říkáte.“

Zvoní mobil. Klára ho přikládá k uchu a druhou rukou si mne starostlivě čelo. Začíná tiše plakat. „Děkuji za vaše zavolání a za vaši trpělivost. Moc si toho vážím. Slibuji vám, že k řediteli chodit nemusíte, určitě se to už nebude opakovat.“

Ajaj. Karel ustrnul na Kláře svýma rudýma očima a já bych si moc moc přál, aby si už otevřel pivo a odpočinul si u fotbalu. Klára mě obejmě. Je horká a slzy se jí řinou po tváři.

„Kolikrát jsem ti říkala, že myslet si můžeš, co chceš, ale říkat to nesmíš?“

„Je mi tě tak líto,“ křičím očima, „ale nemůžu za to! Jsem váš.“

„No jasně, ještě ho polituj, tím se přece všechno vyřeší. Já bych se na to...“ Karel nakopne křeslo, které se převrhne, a odchází za doprovodu rámusu v dalších místnostech. Zapomenu vůbec kdy na to, co jsem se naučil?

Jak mizí sny

Adam Hošek

Světlo mi vykřiklo do očí. Hned se zase ale mírně omlouvá a pohladí mě po zmuchlaný tváři. Budík to zřejmě ale pobavilo tak, že se rozesmál ranníma zprávama. Zase ho uklidňuju a vymáním se z péřového objetí. I přes svůj chlad se podlaha zřejmě chce kamarádit, a tak si s nesmělejma chodidlama celou cestu do koupelny s polohlasným ťapkáním povídá. Tam si stoupám na schůdky a vítám se. Moje oči na mě rozespale mrkaj na pozdrav a při zívnutí mě zdravěj i zuby, spolu s hluboko se klanícím jazykem. To už ale na scénu nastupuje bledě modrej kartáček a lechtá zuby, který si hihňáním div necvrknou do dásní. Auťáky na mým pyžamu už chtěj odjet pryč, takže se začínám převlíkat.

Venku se paneláky natahujou co nejvěš a slunce se jejich hře jenom směje. Mámína ruka objímá tu moji. Dole v krku mě šimrá strach. „Bojíš se?“ zaletěj ke mně maminčiny hebký slova. Já ale vtím hlavou. Do nový školy se těším. Kostky chodníku jdou vážně jedna za druhou jako vojáci, ale stýbla trávy se jim smějou a skáčou si, jak chtěj, jedno přes druhý. Ve škole bude hodná paní učitelka, bude mít příjemnej hlas a tmavý vlasy, budou tam vonět křídý a budou tam obrázky z Afriky, jako v tý starý. Těším se. Strach mě šimrá v krku.

Všechno září, všechno křičí. Kluci, holky, bačkůrky, chodby, paní učitelky. Maminčina pusa ještě hřeje. Na dveřích se krotit nápis druhá á. Áčko vypadá jako raketa. Bojím se.

Raketa vzlítává, dveře se otvírají a zvou mě dovnitř. Kluci, holky, hlasy, smích, zelená tabule, paní učitelka s malejma očima. Suchá dlaň mě škrábe. Židlička mě na sebe usadí a slabikář se leze z aktovky podívat ven. Zvonek exploduje a hodina začíná.

Maminka už určitě brzo přijde. Přijde, pohladí mě úsměvem, zeptá se mě, jaký to bylo, a já jí řeknu, že si se mnou nikdo nepovídá a že paní učitelka má suchý ruce. Kamínek se rozloučí s mojí botou a odlítá pryč do dálky. Ale to vůbec nevádí, protože maminka mě pohladí a doma mi udělá kakavo. A mně to přece nevádí, za pár dnů už si třeba povídat budou, to bude v pořádku.

Maminka přišla. Nepohladila mě ale úsměvem, její rty si mě vůbec nevšímaly. „Tak jdem,“ vypadlo z nich akorát. Její dlaň sice objímá tu moji, ale vůbec se mi to nelíbí. Já jenom chtěl svoje pohlazení, maminko! Ta si mě ale nevšímá a já nevím, co říct. „Uděláš mi doma kakavo, mami?“

„Mirečku, já dneska vážně nemám náladu vám zase podstrojovat.“

Polykám slova, ale je to jako polykat oblázky. A když je spolknou, tak mi začnou drásat krk a mně se chce brečet. Ticho mě ale tíží a tlačí k zemi, tak abych se mu vyhnul, kuňknu: „A tatínek?“

„Jo, tak na tatínka se teda nespolehej. Ten není ani schopnej si utřídit vlastní život. A to má ženu a malý dítě! Ach jo. No tak si breč, no. Ono je to někdy lepší.“

Hrozně moc Patů a Matů na tapetách na mě dělá: „A je to!“ Ale není to. Maminka mi dává pusou na dobrou noc. Ale jen pusou. Očima ne. Tatínek ani pusou. Už ne. Spím.

Budím se. Zvoní budík. Musim vstávat. Ach jo.

